

TIEN VRAGEN aan een tijdschriftonderzoeker

·> GERT-JAN JOHANNES, UNIVERSITEIT UTRECHT

1] Bij welk tijdschrift had u graag in de redactie willen zitten?

Ik zou graag de beantwoording van lezersbrieven in *Panorama* of *Donald Duck* op me hebben genomen.

2] Wat is het merkwaardigste tijdschrift dat u ooit onder ogen is gekomen?

De Daily Invisible van Julius Vischjager, een eenmantijdschrift dat nog steeds schijnt te bestaan, maar dat ik al heel wat jaren niet meer heb gezien.

3] Van welk tijdschrift herleest u oude nummers voor uw plezier?

Bijna alle tijdschriften (mits niet al te specialistisch) worden na een paar decennia de moeite waard om te herlezen, als weerspiegeling van vroegere toestanden, idealen, teleurstellingen en strevingen. Dat is nu juist het aardige van een tijdschrift. Als ik moest kiezen, dan toch maar de *Vaderlandsche letteroefeningen*. Het eerste nummer verscheen in 1760. Niet alles in dit blad is even interessant. Maar van de eerste tot de laatste aflevering, meer dan honderd jaargangen lang, staat er altijd wel iets in dat mij boeit.

4] Van welk tijdschrift betreurt u de ondergang het meest? Van welk het minst?

Het meest betreurt ik de ondergang van *Hollands Diep*. Dat was een dappere poging om in Nederland een fraai en leesbaar cultureel tijdschrift op te zetten. Zonder al te zware pretenties, maar ook weer niet zo heel erg popie. Het minst de ondergang van *De Gids*. (Ik weet wel dat het tijdschrift officieel nog niet opgeheven is, maar dat had een jaar of honderd geleden al moeten gebeuren.)

5] Wanneer en waarom bent u met (onderzoek naar) tijdschriften begonnen?

In 1986, toen ik begon te werken aan mijn dissertatie over het begrip 'verbeelding'. De tijdschriften uit de periode 1750-1850 gaven veel informatie over verschuivingen in de betekenis van de term.

6] *Wat was uw grootste of meest bijzondere tijdschrift-gerelateerde vondst?*

Ik houd niet zo van vondsten in de zin van een 'verloren gewaand' manuscript of een 'onbekend gebleven' tijdschrift. Laat ze maar lekker verloren gewaand of onbekend blijven. Een vondst is voor mij: nieuw licht op oude gegevens. Wie behoefte heeft aan mijn 'vondsten' inzake tijdschriften, kope in de ramsj mijn boekje 'De barometer van de smaak'. Of liever nog: laat iedereen zelf zijn eigen vondsten doen.

7] *Wat is uw grootste tijdschrift-gerelateerde ambitie?*

Ooit nog eens dat boek te schrijven over de ontwikkeling van het tijdschrift in Nederland van 1700 tot 2000.

8] *Droomt u wel eens over tijdschriften en zo ja, zijn dat prettige dromen?*

Dat zijn helemaal geen prettige dromen. Dan droom ik bijvoorbeeld dat ik voor mijn onderzoek in oude jaargangen van *Vrij Nederland* de stukken van iemand als Rinus Ferdinandusse moet lezen.

9] *Stel, u richt morgen een tijdschrift op. Welke auteurs (dood of levend) zou u voor artikelen of bijdragen willen vragen? Waarom? Wat zou het thema/de titel van dat tijdschrift zijn?*

De titel ACT spreekt voor zichzelf. Die betekent immers: Algemeen Cultureel Tijdschrift. Redacteuren, in volgorde van prioriteit: (1) Conrad Busken Huet (literatuur); (2) Evelyn Waugh (romans-in-afleveringen en reisreportages); (3) Erving Goffman (sociologie van het dagelijks leven); (4) George Orwell (politiek & samenleving); (5) Martin Parr (fotografie); (6) Nick Hornby (muziek en romans-in-afleveringen); (7) Arnold Aletrino (misdaad & geestelijke gezondheidszorg); (8) Ernst Gombrich (beeldende kunst); (9) Cornelis Bastiaan Vaandrager (poëzie); (10) Eduard Douwes Dekker, Erich Wichman en Jan Arends (ingezonden brieven en catering). Ik realiseer me dat hier een praktisch bezwaar ligt: er zijn nog maar een paar van de beoogde medewerkers in leven.

10] Op welke tijdschriften bent u geabonneerd? Op welke tijdschriften zou u geabonneerd willen zijn?

Geabonneerd op huishoudelijke standaardwerken als *De kampioen*, *Artis*, etc. Verder op *De achttiende eeuw*; *De negentiende eeuw*; *Eighteenth-Century Studies*; *Nederlandse literatuur*; *Literatuur*; *Nieuw letterkundig magazijn*; *Het Bilderdijk-Museum*; *Over Multatuli*; TS->*Tijdschrift voor tijdschriftstudies*, en nog een paar die ik me pas herinner als ik de acceptgiro krijg. Natuurlijk zou ik eigenlijk wel geabonneerd willen zijn op alle bladen die ik nu (naast allerlei vakbladen) af en toe los lees, zoals *New York Times Review of Books*, *TLS*, *Photo* (Franse editie); *Panorama*, *Nieuwe revu*, *Haagse post*, *Elseviers magazine* en verschillende Nederlandse roddelbladen, zoals *Story*, *Privé* en *Weekend*.